

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärke:

Riigikogu
seadus
algtekst-terviktekst
01.09.2002
20.03.2003
RT I 2002, 56, 350

Välja kuulutanud
Vabariigi President
28.06.2002 otsus nr 200

Karistusseadustiku rakendamise seadus

Vastu võetud 12.06.2002

1. peatükk

KARISTUSEST VABASTAMINE JA KARISTUSANDMETE KUSTUTAMINE KRIMINAALASJAS NING KRIMINAALMENETLUSE LÕPETAMINE JA ENNE KARISTUSSEADUSTIKU JÕUSTUMIST TOIMEPANDUD TEO KVALIFITSEERIMINE MENETLUSES OLEVAS KRIMINAALASJAS

§ 1. Kriminaalkaristuse kandmisest vabastamine ja karistusandmete kustutamine

(1) Karistuse kandmisest vabastatakse isik, kes on süüdi mõistetud kriminaalkodeksi (RT 1992, 20, 287 ja 288; RT I 2001, 73, 452; 85, 510; 87, 526; 2002, 30, 176; 32, 189; RT III 2002, 11, 108; RT I 2002, 44, 284) järgi kuriteo eest, mis karistusseadustiku (RT I 2001, 61, 364; 2002, 44, 284) järgi ei ole enam kuriteona karistatav.

(2) Karistuse kandmisest vabastatakse isik, kes kuriteo toimepanemise ajal oli noorem kui neljateistaastane.

(3) Karistuse kandmisest vabastatakse kuriteos süüdimõistetud isik, kui karistusseadustiku või muu seaduse järgi vastab kuriteokoosseisule väärteokoosseis.

(4) Kui isikule on kriminaalkodeksi järgi mõistetud karistus kuritegude või kohtuotsuste kogumis ja ta kuulub neist mõne kuriteo eest mõistetud karistuse kandmisest vabastamisele käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud alusel, siis moodustatakse uus liitkaristus karistusseadustiku järgi, raskendamata isiku karistust.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud isiku karistusandmed kustutatakse karistusregistrist ning käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud juhtudel muudetakse isiku karistusandmed karistusregistris.

(6) Kuriteo eest mõistetud karistusest vabastamise otsustab prokurööri taotlusel süüdimõistmise koha järgse maa- või linnakohtu kohtunik ainuisikuliselt kirjalikus menetluses määrusega, välja kutsumata menetlusosalisi.

§ 2. Välisriigi kohtuotsuse alusel Eestis kriminaalkaristust kandva isiku kriminaalkaristusest vabastamine ja karistusandmete kustutamine

(1) Eestis kriminaalkaristust kandev isik, kelle on süüdi mõistnud välisriigi kohus, vabastatakse karistuse kandmisest, kui karistus on mõistetud teo eest, mis karistusseadustiku järgi ei ole karistatav kuriteona, kui välislepingus ei ole sätestatud teisiti.

(2) Kui isik vabastatakse karistuse kandmisest käesoleva paragrahvi lõike 1 järgi, kustutatakse tema karistusandmed vastava karistuse kohta karistusregistrist.

(3) Välisriigi kohtuotsuse alusel Eestis kriminaalkaristust kandva isiku karistusest vabastamise otsustab riigiprokurööri taotlusel Tallinna Linnakohtu kohtunik ainuisikuliselt kirjalikus menetluses määrusega, välja kutsumata menetlusosalisi.

§ 3. Kriminaalmenetluse lõpetamine ja enne karistusseadustiku jõustumist toimepandud teo kvalifitseerimine kohtu või kohtueelse uurimise asutuse menetluses olevas kriminaalasjas

(1) Enne karistusseadustiku jõustumist toimepandud kuriteo kohta alustatud kriminaalmenetlus lõpetatakse, lähtudes käesoleva seaduse § 1 lõigetes 1–3 sätestatud alustest, ning kahtlustatavale, süüdistatavale või kohtualusele kohaldatud tõkend tühistatakse.

(2) Enne karistusseadustiku jõustumist toimepandud tegu, mis on kuriteona karistatav ka karistusseadustiku kohaselt, kvalifitseeritakse selle toimepanemise ajal kehtinud kriminaalkoodeksi vastava paragrahvi järgi.

(3) Karistuse mõistmisel pärast karistusseadustiku jõustumist enne selle jõustumist toimepandud kuriteo eest lähtutakse teo toimepanemise ajal kehtinud kriminaalkoodeksi vastavas paragrahvis sätestatud karistusest, kui see näeb ette kergema karistuse.

(4) Karistuse mõistmisel pärast karistusseadustiku jõustumist enne selle jõustumist toimepandud kuriteo eest kuritegude või kohtuotsuste kogumis lähtutakse kuriteo toimepanemise ajal kehtinud seadusest, mõistes liitkaristuse karistusseadustiku järgi, raskendamata kohtualuse karistust.

(5) Karistuse mõistmisel samaliigiliste kuritegude eest, millest vähemalt üks on toime pandud enne karistusseadustiku jõustumist, kvalifitseeritakse kõik toimepandud teod ja mõistetakse karistus karistusseadustiku järgi, raskendamata kohtualuse karistust.

(6) Kohtueelse uurimise asutuse menetluses olev kriminaalasi lõpetatakse uurija määrusega ja prokuröri loal. Maa- või linnakohtu menetluses olev kriminaalasi lõpetatakse kohtuniku määrusega, mille ära kiri saadetakse prokuröriile.

§ 4. Kohtuotsuse täitmine isiku suhtes, kes on antud käendusele kriminaalkoodeksi § 50 alusel või vabastatud karistusest kriminaalkoodeksi § 47, 55 või 56 järgi

(1) Kriminaalkoodeksi § 50 järgi käendusele antud isiku suhtes jätkatakse kohtuotsuse täitmist kahe aasta jooksul, alates käendusele andmise päevast, vastavalt karistusseadustiku § 73 lõigete 1 ja 4 järgi.

(2) Kriminaalkoodeksi § 47, 55 või 56 järgi karistusest vabastatud isiku suhtes jätkatakse kohtuotsuse täitmist vastavalt karistusseadustiku § 74 või 76 järgi.

2. peatükk HALDUSÕIGUSERIKKUMISE EEST MÄÄRATUD KARISTUSEST VABASTAMINE JA KARISTUSANDMETE KUSTUTAMINE NING HALDUSÕIGUSERIKKUMISE ASJA MENETLUSE LÕPETAMINE JA ENNE KARISTUSSEADUSTIKU JÕUSTUMIST TOIMEPANDUD TEO KVALIFITSEERIMINE MENETLUSES OLEVAS HALDUSÕIGUSERIKKUMISE ASJAS

§ 5. Haldusõiguserikkumise eest füüsilisele isikule ja juriidilisele isikule määratud karistusest vabastamine ja karistusandmete kustutamine

(1) Karistusest vabastatakse füüsiline isik ja juriidiline isik, kellele on määratud karistus haldusõiguserikkumise eest, mis karistusseadustiku või muu väärteokoosseisu sätestava seaduse järgi ei ole enam karistatav väärteona ega kuriteona.

(2) Karistusest vabastatakse füüsiline isik, kes haldusõiguserikkumise toimepanemise ajal oli noorem kui neljateistaastane.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud isiku karistusandmed kustutatakse karistusregistrist.

(4) Haldusõiguserikkumise eest määratud karistusest vabastamise otsustab ainuisikuliselt määrusega, välja kutsumata menetlusosalisi:

1) vastava haldusõiguserikkumise kohta protokolliga koostanud asutuse ametniku taotlusel karistuse määranud maa- või linnakohtu kohtunik;

2) vastava haldusõiguserikkumise eest karistuse määranud asutuse ametniku taotlusel teo toimepanemise koha järgse maa- või linnakohtu kohtunik.

§ 6. Haldusõiguserikkumise asja lõpetamine ja enne karistusseadustiku jõustumist toimepandud teo kvalifitseerimine kohtu või ametniku menetluses olevas haldusõiguserikkumise asjas

(1) Enne karistusseadustiku jõustumist toimepandud haldusõiguserikkumise kohta alustatud füüsilise või juriidilise isiku haldusõiguserikkumise asi lõpetatakse vastavalt käesoleva seaduse § 5 lõigetes 1 ja 2 ettenähtud alusel.

(2) Füüsilise või juriidilise isiku poolt enne karistusseadustiku jõustumist toimepandud tegu, mis on vääriteona karistatav ka karistusseadustiku või muu seaduse järgi, kvalifitseeritakse haldusõiguserikkumiste seadustiku või muu haldusõiguserikkumise koosseisu ettenägeva seaduse vastava paragrahvi järgi.

(3) Karistuse kohaldamisel füüsilisele isikule pärast karistusseadustiku jõustumist enne selle jõustumist toimepandud haldusõiguserikkumise eest lähtutakse haldusõiguserikkumise toimepanemise ajal kehtinud haldusõiguserikkumiste seadustiku (RT 1992, 29, 396; RT I 2001, 74, 453; 87, 524 ja 526; 97, 605; 102, 677; 2002, 18, 98; 21, 117; 29, 174 ja 175; 30, 176; 32, 189; 44, 284) vastavas paragrahvis sätestatud karistusest, kui see näeb ette kergema karistuse.

(4) Karistuse kohaldamisel juriidilisele isikule pärast karistusseadustiku jõustumist enne selle jõustumist toimepandud haldusõiguserikkumise eest lähtutakse haldusõiguserikkumise toimepanemise ajal kehtinud juriidilise isiku haldusvastutust sätestava seaduse vastavas paragrahvis sätestatud karistusest, kui see näeb ette kergema karistuse.

(5) Karistuse kohaldamisel füüsilisele või juriidilisele isikule pärast karistusseadustiku jõustumist enne selle jõustumist toimepandud haldusõiguserikkumiste eest nende kogumis lähtutakse haldusõiguserikkumise toimepanemise ajal kehtinud seadusest, mõistes karistuse karistusseadustiku järgi, raskendamata haldusõiguserikkujate karistust.

(6) Ametniku menetluses oleva füüsilise või juriidilise isiku haldusõiguserikkumise asja lõpetab ametnik oma määrusega. Maa- või linnakohtu menetluses oleva füüsilise või juriidilise isiku haldusõiguserikkumise asja lõpetab kohtunik ainuisikuliselt oma määrusega.

3. peatükk ASENDUSKARISTUSE KOHALDAMINE JA KURITEOGA TEKITATUD KAHJU HINDAMINE

§ 7. Asenduskaristuse kohaldamine

Isikule, kes on süüdi mõistetud kriminaalkoodeksi järgi ja kannab karistust, võib kohaldada karistusseadustikus sätestatud tingimustel asenduskaristusi.

§ 8. Kuriteoga tekitatud kahju hindamine

Süütegude kvalifitseerimisel karistusseadustiku või muu seaduse paragrahvide järgi, milles on koosseisulise tunnusena ette nähtud kahju tekitamine, hinnatakse varalist kahju järgmiselt:

- 1) oluline on kahju, mis ületab kehtivat palga alammäära ühes kuus kümnekordselt;
- 2) suur on kahju, mis ületab kehtivat palga alammäära ühes kuus sajakordselt.

4. peatükk KAEBAMINE KRIMINAALKARISTUSEST VABASTAMISE VÕI VABASTAMATA JÄTMISE PEALE

§ 9. Kaebuse esitamine kriminaalkaristusest vabastamise taotluse esitamata jätmise peale

(1) Prokuröri poolt käesoleva seaduse § 1 lõigete 1–3 alusel karistusest vabastamise taotluse esitamata jätmise peale võib esitada ühe kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse § 33 lõikes 1 sätestatud tähtaja möödumisest, kaebuse süüdimõistmise koha järgsele maa- või linnaprokuratuurile.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kaebuse saamisel esitab prokurör isiku karistusest vabastamise või karistusest vabastamata jätmise taotluse ühe kuu jooksul maa- või linnakohtule.

§ 10. Erikaebuse ja -protesti esitamise ja läbivaatamise kord

(1) Maa- ja linnakohtu kohtuniku tehtud kriminaalkaristusest vabastamise või kriminaalkaristusest vabastamata jätmise määruse peale võib süüdimõistetu esitada erikaebuse ja prokurör eriprotesti.

(2) Erikaebus ja -protest esitatakse Riigikohtule kirjalikult viie päeva jooksul maa- või linnakohtu määruse kättesaamise päevast arvates.

(3) Riigikohtule esitatav erikaebus või -protest määratakse läbivaatamisele hiljemalt erikaebuse saabumisele järgneval päeval.

(4) Riigikohus vaatab erikaebuse või -protesti läbi ühe kuu jooksul selle arutamisele määramise päevast arvates.

(5) Riigikohus lahendab erikaebuse ja -protesti kirjalikus menetluses määrusega, välja kutsumata menetlusosalisi.

(6) Riigikohtu määrus erikaebuse ja -protesti lahendamisel on lõplik ja jõustub selle tegemisest.

(7) Erikaebuse ja -protesti läbivaatamisel juhendatakse apellatsiooni ja kassatsiooni kriminaalkohtumenetluse seadustikust (RT I 1993, 50, 695; 1994, 3, 15; 86/87, 1487; 1996, 6, 101; 31, 631; 48, 943; 1998, 17, 265; 51, 756; 1999, 16, 271; 2000, 35, 222; 40, 249; 58, 376; 86, 542; 2001, 53, 306 ja 313; 2002, 29, 174), kui käesolevas paragrahvis ei ole sätestatud teisiti.

5. peatükk KAEBAMINE HALDUSÕIGUSERIKKUMISE EEST MÄÄRATUD KARISTUSEST VABASTAMISE VÕI VABASTAMATA JÄTMISE PEALE

§ 11. Kaebuse esitamine haldusõiguserikkumise eest määratud karistusest vabastamise taotluse esitamata jätmise peale

(1) Haldusõiguserikkumise eest karistuse määranud või protokoll koostanud asutuse ametniku poolt käesoleva seaduse § 5 lõike 1 või 2 alusel karistusest vabastamise taotluse esitamata jätmise peale võib esitada ühe kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse § 33 lõikes 1 sätestatud tähtaja möödumisest, kaebuse haldusõiguserikkumise eest karistuse määranud või protokoll koostanud asutusele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kaebuse saamisel esitab kaebuse saanud asutuse ametnik isiku karistusest vabastamise või karistusest vabastamata jätmise taotluse ühe kuu jooksul maa- või linnakohtule.

§ 12. Kaebuse esitamine haldusõiguserikkumise eest määratud karistusest vabastamise või vabastamata jätmise peale

(1) Maa- või linnakohtu tehtud haldusõiguserikkumise eest määratud karistusest vabastamise või vabastamata jätmise määruse peale võib karistatud füüsiline või juriidiline isik või karistuse määranud või protokoll koostanud asutuse ametnik viie päeva jooksul määruse kättesaamise päevast arvates esitada kaebuse Riigikohtule.

(2) Riigikohtule esitatav kaebus määratakse läbivaatamisele hiljemalt kaebuse saabumisele järgneval päeval.

(3) Riigikohus vaatab kaebuse läbi ühe kuu jooksul selle arutamisele määramise päevast arvates.

(4) Riigikohus lahendab kaebuse kirjalikus menetluses määrusega, välja kutsumata menetlusosalisi.

(5) Riigikohtu määrus kaebuse lahendamisel on lõplik ja jõustub selle tegemisest.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kaebus vaadatakse läbi väärteomenetluse seadustikus sätestatud korras, kui käesolevas paragrahvis ei ole sätestatud teisiti.

6. peatükk SEADUSTE MUUTMINE JA KEHTETUKS TUNNISTAMINE

§ 13. Kriminaalmenetluse koodeksis (ENSV ÜT 1961, 1, 4 ja lisa; RT I 2000, 56, 369; 75, õiend; 84, 533; 86, 542; 2001, 3, 9; 53, 306 ja 313; 56, 333; 65, 378; 100, 645; 102, 676; 2002, 29, 174) tehakse järgmised muudatused:

1) koodeksi kogu tekstist jäetakse välja sõna «internaatkool» vastavas käändes;

2) paragrahvi 17 lõikes 4, § 122 lõikes 4, § 126 lõikes 1, § 131 lõikes 4, § 133 lõigetes 1 ja 3, § 153¹ lõigetes 2 ja 3, § 224 lõikes 3, § 230 lõikes 2 ja § 244 lõikes 1 asendatakse sõna «viieteistkümnenda aastane» sõnaga «neljateistaastane» vastavas käändes;

3) paragrahvi 5 lõike 1 punktis 6 asendatakse sõnad «kriminaalkodeksi (RT 1992, 20, 287 ja 288; RT I 2001, 73, 452; 85, 510; 87, 526; 2002, 30, 176; 32, 189; RT III 2002, 11, 108; RT I 2002, 44, 284) §-des 113, 115 lõikes 1, 121, 122, 128¹, 129 ja 130» sõnadega «karistusseadustiku (RT I 2001, 61, 364; 2002, 44, 284) §-des 121, 157, 169 ja 170»;

4) paragrahvi 5 lõike 4 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «Kriminaalmenetlust ei alustata ja kriminaalmenetluse võib lõpetada ettevaatamatuse tõttu toimepandud teise astme kuriteos, kui kannatanu ei soovi kriminaalasja menetlusest osa võtta leppimise tõttu.»;

5) paragrahv 10¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «**§ 10¹. Kriminaalasja lõpetamine ja materjalide üleandmine alaealiste komisjonile**

(1) Kui prokurör leiab, et isikut, kes pani teise astme kuriteo toime neljateist- kuni kaheksateistaastaselt, saab mõjutada karistust või karistusseadustiku §-s 87 ettenähtud mõjutusvahendit kohaldamata, teeb ta kriminaalmenetluse lõpetamise määruse ning saadab selle koopia alaealise elukohajärgsele alaealiste komisjonile koos taotlusega kohaldada alaealise mõjutusvahendite seaduses (RT I 1998, 17, 264; 2001, 50, 288) ettenähtud mõjutusvahendeid.

(2) Enne kriminaalasja lõpetamist tuleb alaealisele ja tema seaduslikule esindajale selgitada kuriteo tunnustega teo olemust ja vastutusest vabastamise alust.»;

6) paragrahvi 23 lõiked 2 ja 2¹ muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt: «(2) Maa- või linnakohtus võib kohtunik kohtu nimel lahendada ainuisikuliselt kriminaalasju teise astme kuritegudes.

(2¹) Kriminaalasju karistusseadustiku §-de 255 ja 256 järgi lahendab kohus kolmest kohtunikust koosnevas koosseisus.»;

7) paragrahvi 29 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «(3) Kriminaalasjade arutamine karistusseadustiku §-de 255 ja 256 järgi allub Tallinna Linnakohtule.»;

8) paragrahvi 51 lõige 3¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «(3¹) Isikul, kellel on seadusest tulenev kohustus hoida kutse- või ametitegevuses teatavaks saanud teavet, on õigus keelduda ütluste andmisest talle kutse- või ametitegevuses teatavaks saanud teise isiku tervist, eraelu või äritegevust puudutava teabe kohta.»;

9) paragrahvi 53 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «(2) Ütluste andmisest keeldumise või teadvalt vale ütluse andmise eest võib tunnistajat karistada vastavalt karistusseadustiku §-dele 318 ja 320.»;

10) paragrahvi 55 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «(2) Ütluste andmisest keeldumise või teadvalt vale ütluse andmise eest võib kannatanut karistada vastavalt karistusseadustiku §-dele 318 ja 320.»;

11) paragrahvi 71¹ lõikes 2 asendatakse sõnad «kriminaalkodeksi §-des 101, 142 ja 196¹» sõnadega «karistusseadustiku §-des 114, 214, 255 ja 256»;

12) paragrahvi 78¹ lõike 2 punktis 1 asendatakse sõna «haldusaresti» sõnaga «aresti»;

13) paragrahvi 78³ lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «(4) Isikut, kelle suhtes on rakendatud sundtoomist, peetakse kinni korras, mis vangistusseaduse järgi on ette nähtud aresti kandvatele isikutele.»;

14) paragrahvi 87 täiendatakse punktiga 3² järgmises sõnastuses: «(3²) kohtutäituri tasust käesoleva kodeksi §-s 167² sätestatud toimingute teostamise eest.»;

15) paragrahvi 87¹ lõike 1 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

16) paragrahvi 105 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «1) karistusseadustiku §-des 93–112, § 114 punktis 2 ning §-des 151, 231, 232, 233, 234, 237, 241, 242, 245, 246, 405 ja 415 tähendatud kuritegudes.»;

17) paragrahvi 105 lõike 2 punktis 3 asendatakse sõnad «kriminaalkodeksi §-s 76» sõnadega «karistusseadustiku §-s 391»;

18) paragrahvi 105 lõike 2 punktis 4 asendatakse sõnad «kriminaalkodeksi §-des 161, 161², 162 ja 166» sõnadega «karistusseadustiku §-des 289, 291 ja 299»;

19) paragrahvi 105 lõike 2 punktis 5 asendatakse sõnad «kriminaalkodeksi §-des 164, 164¹, 165 ja 165¹» sõnadega «karistusseadustiku §-des 293, 294, 295, 296, 297 ja 298»;

20) paragrahvi 105 lõike 2 punktis 6 asendatakse sõnad «kriminaalkodeksi §-s 196¹» sõnadega «karistusseadustiku §-s 255 või 256» ja sõnad «kriminaalkodeksi §-s 64¹ või 65» sõnadega «karistusseadustiku §-s 237 või 246»;

21) paragrahvi 105 lõike 2 punkt 7 tunnistatakse kehtetuks;

22) paragrahvi 105 lõike 3 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «5) Maksuameti ametnik – karistusseadustiku §-des 386, 389, 390 nimetatud ja teistes kuritegudes, kui need on toime pandud seoses maksukohustuse rikkumisega või maksude arvel tulu saamisega.»;

23) paragrahvi 111¹ lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

24) paragrahvi 112 lõikes 3 asendatakse sõnad «kriminaalkodeksi §-de 173 ja 175» sõnadega «karistusseadustiku §-de 318 ja 321»;

25) koodeksit täiendatakse §-ga 167² järgmises sõnastuses:« **§ 167². Andmete nõudmine varalise karistuse mõistmiseks**

(1) Kui isikut süüdistatakse kuriteos, mille eest võib seaduse kohaselt mõista varalise karistuse, koostab uurija määruse, milles esitab kahtlustatava või süüdistatava varalise seisundi väljaselgitamise vajalikkuse põhjenduse ning kohtutäituri nime, kellele tehakse ülesandeks varalise karistuse suuruse kindlaksmääramiseks vajalike andmete kogumine enne eeluurimise lõpetamist.

(2) Prokurör ja kohus võivad vajaduse korral nõuda varalise karistuse arvutamiseks täiendavaid andmeid.

(3) Kohtutäitur selgitab välja kahtlustatava või süüdistatava vara ja hindab selle väärtuse. Varalise seisundi kohta koostab kohtutäitur õiendi ning esitab selle koos õiendi koostamise aluseks olevate tõenditega menetlejale määruse saamisest alates kolmekümne päeva jooksul.

(4) Kahtlustataval ja süüdistataval on õigus esitada menetlejale andmeid oma tulu ja võlgade kohta.»;

26) paragrahvi 168 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« (3) Kriminaalasja lõpetamise määrusele lisatakse teatis eeluurimise ja süüdistatava vahi all pidamise kestuse kohta. Kui süüdistatava teos on väärteo või distsiplinaarüleastumise koosseis, siis tehakse asja lõpetamise määramises ettepanek süüdistatava vastutusele võtmiseks nende tegude eest.»;

27) paragrahvi 168 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

28) paragrahvi 168 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« (7) Kriminaalasja lõpetamise korral on uurijal, prokuröril või kohtul õigus suunata materjal väärteo või distsiplinaarüleastumise eest vastutusele võtmise otsustamiseks.»;

29) paragrahvi 175 lõiget 1 täiendatakse punktiga 10 järgmises sõnastuses:« 10) õiend süüdistatavale varalise karistusena mõistetava summa arvutamiseks vajalike andmete kohta.»;

30) paragrahvi 235 lõikes 2 asendatakse sõnad «Kriminaalkoodeksi §-des 113, 115 lg 1, 128¹, 129 ja 130» sõnadega «Karistusseadustiku §-des 121, 157, 169 ja 170»;

31) paragrahvi 263 lõike 1 punkt 9 tunnistatakse kehtetuks;

32) paragrahvi 263 lõikes 2 asendatakse sõnad «lõpliku karistuse» sõnaga «liitkaristuse»;

33) paragrahv 264 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« **§ 264. Alaealisele mõjutusvahendi kohaldamine**
Kui kohus kriminaalasja arutamise tulemusena jõuab järeldusele, et teo toimepanemise ajal neljateist- kuni kaheksateistaastast isikut, arvestades tema kõlbelise ja vaimse arengu taset ning võimet oma teo keelatuselt aru saada või oma käitumist vastavalt sellele arusaamale juhtida, saab mõjutada karistust kohaldamata, võib kohus kohtuotsuse tegemisel süüdimõistetud karistusest vabastada ja kohaldada talle karistusseadustiku §-s 87 ettenähtud mõjutusvahendeid.»;

34) paragrahv 264¹ tunnistatakse kehtetuks;

35) paragrahv 264² tunnistatakse kehtetuks;

36) paragrahvi 268 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« (3) Kohus teeb süüdimõistva otsuse süüdimõistetud vabastamisega karistusest, kui kriminaalasja arutamisel tehti kindlaks käesoleva koodeksi § 5 lõike 1 punktis 3 või 4 sätestatud asjaolu.»;

37) paragrahvi 274 punkt 7 tunnistatakse kehtetuks;

38) paragrahvi 275 lõiget 1 täiendatakse punktiga 3² järgmises sõnastuses:« 3²) varalise karistuse mõistmisel varalise karistuse suurus.»;

39) paragrahvi 275 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« (3) Kui süüdimõistetud vabastatakse karistusest karistusseadustiku § 73 või 74 alusel, tuleb see kohtuotsuse resolutiivosas eraldi märkida.»;

40) kahekümne kuuenda peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
«PSÜHHIAATRILISE SUNDRAVI KOHALDAMINE»;

41) paragrahv 281 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« **§ 281. Eeluurimise erisused**

(1) Kui isik pani toime õigusvastase teo süüdimatus seisundis või kui tal pärast õigusvastase teo toimepanemist, kuid enne eeluurimise lõpetamist tuvastati vaimuhaigus või nõdrameelsus või muu raske psüühikahäire, alustatakse kriminaalmenetlust ja uuritakse kriminaalasja üldises korras käesolevas peatükis sätestatud erisustega.

(2) Eeluurimise lõpetamisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 tähendatud juhul teeb uurija määruse kriminaalasja saatmiseks kohtusse karistusseadustiku §-s 86 ettenähtud psühhiaatrilise sundravi määramise otsustamiseks.

(3) Isiku psüühilise seisundi tuvastab uurimise käigus kohtupsühhiaatriaekspertiis.»;

42) paragrahvi 284 lõikes 4 asendatakse sõnad «meditsiinilise iseloomuga mõjutusvahendi» sõnadega «psühhiaatrilise sundravi»;

43) paragrahvi 285 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« (2) Määruse tegemisel peab kohus otsustama:

1) kas on toimunud karistusseadustikus sätestatud õigusvastane tegu;

2) kas selle teo pani toime antud isik;

3) kas antud isik pani selle teo toime süüdimatus seisundis või jäi pärast õigusvastase teo toimepanemist vaimuhaigeks või nõdrameelseks või tal tekkis muu raske psüühikahäire, mille tõttu ta ei olnud võimeline aru saada oma teo keelatuselt või oma käitumist vastavalt sellele arusaamisele juhtima;

4) kas antud isiku suhtes tuleb kohaldada karistusseadustiku §-s 86 sätestatud psühhiaatrilist sundravi.»;

44) paragrahvi 286 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:« (1) Tunnistanud tõendatuks antud isiku poolt karistusseadustikus sätestatud õigusvastase teo toimepanemise süüdimatus seisundis või pärast õigusvastase teo toimepanemist tema vaimuhaigeks või nõdrameelseks jäämise või tal muu raske psüühikahäire

tekkimise, mille tagajärjel isik on oma teo ja vaimse seisundi tõttu ohtlik endale ja ühiskonnale ning vajab ravi, teeb kohus kriminaalasja lõpetamise määruse ja kohaldab antud isiku suhtes karistusseadustiku §-s 86 ettenähtud psühhiaatrilist sundravi või jätab selle kohaldamata, kui selleks puudub vajadus.

(2) Tunnistanud, et antud isiku poolt karistusseadustikus sätestatud õigusvastase teo toimepanemine süüdimatus seisundis ei ole tõendatud või et isik ei ole pärast õigusvastase teo toimepanemist jäänud vaimuhaigeks või nõdrameelseks või tal ei ole tekkinud muud rasket psüühikahäiret, mille tagajärjel ta oma teo ja vaimse seisundi tõttu on ohtlik endale ja ühiskonnale ning vajab ravi, tagastab kohus kriminaalasja oma määrusega täiendavaks uurimiseks ja edasiseks menetlemiseks üldises korras.»;

45) paragrahv 288 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «**§ 288. Psühhiaatrilise sundravi lõpetamine isiku suhtes, kes pani õigusvastase teo toime süüdimatus seisundis**

(1) Kui isik, kes pani karistusseadustikus sätestatud õigusvastase teo toime süüdimatus seisundis ja viibib psühhiaatrilisel sundravil, terveneb või tema ohtlikkus langeb ära ning vastavalt psühhiaatrite komisjoni arvamusele puudub psühhiaatrilise sundravi edasise kohaldamise vajadus, lõpetab kohus psühhiaatrilise sundravi kohaldamise selle tervishoiuasutuse peapsühhiaatri esildise alusel, kus antud isikut peetakse.

(2) Psühhiaatrilise sundravi lõpetamise taotluse võib esitada kohtule ka psühhiaatrilisel sundravil viibiva isiku abikaasa, seaduslik esindaja, lähem sugulane või kaitsja.

(3) Psühhiaatrilise sundravi lõpetab kohus, kes tegi määruse selle kohaldamiseks, või psühhiaatriaasutuse asukohajärgne kohus prokuröri ja kaitsja osavõtul käesoleva koodeksi §-des 337³ ja 337⁴ ettenähtud korras käesolevas paragrahvis sätestatud erisustega.»;

46) paragrahv 289 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «**§ 289. Psühhiaatrilise sundravi lõpetamine isiku suhtes, kes pani õigusvastase teo toime süüdivana, kuid jäi pärast selle toimepanemist vaimuhaigeks või nõdrameelseks või tal tekkis muu raske psüühikahäire**

(1) Kui isik, kes pani karistusseadustikus sätestatud õigusvastase teo toime süüdivana, kuid jäi pärast selle toimepanemist vaimuhaigeks või nõdrameelseks või tal tekkis muu raske psüühikahäire, viibib psühhiaatrilisel sundravil ja terveneb või tema ohtlikkus langeb ära ning vastavalt psühhiaatrite komisjoni arvamusele tunnistab kohtupsühhiaatriaekspertiisi ta paranenuks, lõpetab kohus psühhiaatrilise sundravi kohaldamise.

(2) Kohus lõpetab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku suhtes psühhiaatrilise sundravi kohaldamise määrusega psühhiaatriaasutuse, kus antud isikut peetakse, esildise alusel ja saadab kriminaalasja eeluurimiseks ning kohtulikuks arutamiseks või kohtuotsuse täitmiseks üldises korras, arvestades karistusseadustiku §-des 81 ja 82 ettenähtud tähtaegu.

(3) Psühhiaatrilise sundravi lõpetab kohus, kes tegi määruse selle kohaldamiseks, või psühhiaatriaasutuse asukohajärgne kohus käesoleva koodeksi §-des 337³ ja 337⁴ ettenähtud korras, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi.»;

47) koodeksit täiendatakse 26². peatükiga järgmises sõnastuses: «Kahekümne kuues² peatükk
NOOREMALE KUI KAHEKSATEISTAASTASELE ISIKULE MÄÄRATUD MÕJUTUSVAHENDITE
TÄHTAJA PIKENDAMINE

§ 289⁵. Nooremale kui kaheksateistaastasele isikule määratud käitumiskontrolli tähtaja pikendamine

(1) Kohus võib vastavalt karistusseadustiku § 87 lõikele 2 kriminaalhooldusametniku sellekohase ettekande alusel määrusega pikendada nooremale kui kaheksateistaastasele isikule määratud käitumiskontrolli tähtaega kuni ühe aasta võrra või erandina kuni süüdimõistetu kaheksateistaastaseks saamiseni.

(2) Käeoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaega pikendab isiku, kellele määrati käitumiskontroll, elukohajärgne kohus käesoleva koodeksi §-des 337³ ja 337⁴ ettenähtud korras, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisust.

§ 289⁶. Noorema kui kaheksateistaastase isiku noortekodus või kasvatuseritingimusi vajavate õpilaste koolis viibimise tähtaja pikendamine

(1) Kohus võib vastavalt karistusseadustiku § 87 lõikele 3 nooremale kui kaheksateistaastasele isikule määratud noortekodus või kasvatuseritingimusi vajavate õpilaste koolis viibimise tähtaega pikendada määrusega kuni kahe aasta võrra või erandina kuni õppeaasta lõpuni selle noortekodu või kasvatuseritingimusi vajavate õpilaste kooli, kus antud isikut peetakse, esildise alusel.

(2) Käeoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaega pikendab noortekodu või kasvatuseritingimusi vajavate õpilaste kooli asukohajärgne kohus käesoleva koodeksi §-des 337³ ja 337⁴ ettenähtud korras, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisust.

§ 289⁷. Mõjutusvahendi asendamine

(1) Kohus võib mõjutusvahendit kohaldava ametiisiku ettekande alusel muuta karistusseadustiku § 87 lõike 1 järgi nooremale kui kaheksateistaastasele isikule määratud mõjutusvahendi liiki, kui see on osutunud vajalikuks mõjutusvahendi kohaldamise käigus.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud mõjutusvahendi liigi muudab kohus käesoleva koodeksi §-des 337³–337⁴ ettenähtud korras, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisust.»;

48) koodeksit täiendatakse §-ga 331¹ järgmises sõnastuses:« **§ 331¹. Füüsilisele isikule mõistetud lisakaristuse täitmisele pööramine**

(1) Füüsilisele isikule mõistetud õiguste äravõtmises seisneva lisakaristuse täitmisele pööramiseks saadetakse kohtuotsus või -määrus asjaomasele asutusele süüdimõistetult kohtulahendis märgitud õiguste äravõtmiseks ning süüdimõistetule nende õiguste teostamiseks väljastatud dokumentide kehtetuks tunnistamiseks või hoiulevõtmiseks.

(2) Varaline karistus pööratakse täitmisele täitemenetluse seadustikus (RT I 1993, 49, 693; 2001, 29, 156; 43, 238) sätestatud korras.

(3) Väljasaatmine pööratakse täitmisele väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses (RT I 1998, 98/99, 1575; 2001, 68, 407) sätestatud korras.»;

49) paragrahv 334 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« **§ 334. Rahalise karistuse või varalise karistuse summa tasumise tähtaja pikendamine ja ajatamine**

Karistuse täitmise asukohajärgne maa- või linnakohus võib süüdimõistetule palvel mõjuvatel põhjustel oma määrusega rahalise karistuse või varalise karistuse summa tasumise tähtaega pikendada või määrata selle ositi tasumise kindlaksmääratud tähtaegadel.»;

50) paragrahvi 335 lõikes 1 asendatakse sõnad «kriminaalkoodeksi §-le 52» sõnadega «karistusseadustiku §-le 79»;

51) paragrahvi 335 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« (2) Kui süüdimõistetule on jäänud pärast kohtuotsuse tegemist, kuid enne karistuse täielikku ärakandmist vaimuhaigeks või nõdrameelseks või tal on tekkinud muu raske psüühikahäire, teeb kohus määruse karistuse täitmisele mittepööramise või karistuse kandmise lõpetamise kohta, kusjuures kohtul on õigus süüdimõistetule suhtes kohaldada karistusseadustiku §-s 86 ettenähtud psühhiaatrilist sundravi.»;

52) paragrahv 336 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« **§ 336. Vangistusest tingimisi ennetähtaegne vabastamine**

(1) Kohus võib vastavalt karistusseadustiku §-dele 76 ja 77 süüdimõistetule tingimisi enne tähtaega vangistusest vabastada, määrates talle katseaja.

(2) Süüdimõistetule vabastab tingimisi vangistusest karistuse kandmise koha järgne kohus vangla direktori esilise alusel.»;

53) paragrahvi 337¹ lõikes 1 asendatakse sõnad «kriminaalkoodeksi §-dele 47 ja 56¹» sõnadega «karistusseadustiku §-dele 74 ja 76»;

54) paragrahvi 337¹ lõikes 2 asendatakse sõnad «kriminaalkoodeksi §-le 47» sõnadega «karistusseadustiku §-le 74»;

55) paragrahvis 337² asendatakse sõnad «linnakohus, juhindudes kriminaalkoodeksi §-dest 40, 41 ja 43» sõnadega «linnakohus omal algatusel või prokuröri või kriminaalhooldusametniku taotlusel, juhindudes karistusseadustiku §-st 65»;

56) paragrahvi 337⁴ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« (3) Käesoleva koodeksi §-des 335 ja 336 ning süüdimõistetule vabaduse võtmisega seotud küsimused lahendab kohtunik süüdimõistetule osavõtul. Kohtuniku juurde kutsutakse prokurör ja süüdimõistetule taotlusel kaitsja ning kuulatakse nende arvamusi. Süüdimõistetule enne tähtaega haiguse tõttu karistusest vabastamise küsimuse lahendamisel on arvamuse andnud meditsiinieksperti või arstliku komisjoni esindaja osavõtt kohustuslik.»;

57) paragrahvi 357 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« (1) Kui kuriteoteate või avalduse saabumisest arvates kümne päeva jooksul on võimalik kindlaks teha kuriteo toimepanemise asjaolud ja need on selged, võib karistusseadustiku §-des 199 ja 263 sätestatud kuriteos kohaldada kiirmenetlust. Kiirmenetlust toimub vastavalt käesoleva koodeksi esimese ja kolmanda osa sätetele käesolevas peatükis sätestatud erisustega.»;

58) paragrahvi 364 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« (1) Kui kuriteo kohta alustatud kriminaalmenetluses on tõendamiseseme asjaolud selged ja süüdistatav on end temale esitatud süüdistuses täies mahus süüdi tunnistanud, võib prokurör omal algatusel või uurija taotlusel kohaldada kriminaalasja menetlemiseks lihtmenetlust.»;

59) paragrahvi 364 lõiget 2 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:« 5) kuriteos, mille eest on karistusena ette nähtud eluaegne vangistus.»;

60) paragrahvi 372 lõikes 2 asendatakse sõnad «kriminaalkoodeksi § 40 lõike 1» sõnadega «karistusseadustiku § 63 lõike 1»;

61) paragrahvi 372 lõikes 3 asendatakse sõnad «kriminaalkoodeksi § 40 lõike 3 või § 41 alusel» sõnadega «karistusseadustiku § 65 alusel»;

62) paragrahvi 391 lõikes 1 asendatakse sõnad «Kriminaalkoodeksi §-des 113, 128¹, 129 ja 130» sõnadega «Karistusseadustiku §-des 121, 157, 169 ja 170»;

63) paragrahvi 410 lõike 1 punktis 1 asendatakse sõnad «kriminaalkodeksi §-le 5» sõnadega «karistusseadustiku §-dele 7–9».

§ 14. Politiseadus (RT 1990, 10, 113; 1991, 10, 152; RT I 1993, 20, 355; 1994, 34, 533; 40, 654; 86/87, 1487; 1995, 62, 1056; 1996, 49, 953; 1998, 50, 753; 51, 756; 2001, 7, 17; 65, 377; 85, 511) tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 12 lõike 1 punktis 6 asendatakse sõnad «haldusaresti ja -väljasaatmist» sõnadega «aresti, lühiajalist vangistust ja väljasaatmist»;
- 2) paragrahvi 13 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «3) koostada protokolle väärtegade kohta, määrata väärtekaristusi, teostada isiku kinnipidamist ning rakendada muid seaduses ettenähtud abinõusid võitluses väärtegade vastu;»;
- 3) paragrahvi 13 punktis 7 asendatakse sõna «administratiivprotokoll» sõnaga «väärteprotokoll»;
- 4) paragrahvi 13 punkt 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «9) fotografeerida kuriteo toimepanemises kahtlustatavana kinnipeetud või vahi alla võetud isikuid, karistusest tingimisi vabastatud või vangistusest tingimisi vabastatud või arestiga karistatud ning võtta neilt sõrmejälgi;»;
- 5) paragrahvi 14 lõike 6 punktis 6 asendatakse sõnad «halduskorras arreteeritud» sõnaga «kinnipeetud»;
- 6) seadust täiendatakse V¹ peatükiga järgmises sõnastuses: «V¹ peatükk
RAVIASUTUSSE VÕI KAINENEMISELE TOIMETAMINE

§ 15². Joobeseisundis isiku raviasutusse või kainenemisele toimetamine

(1) Joobeseisundis isik, kes joobnud oleku tõttu võib ohustada teisi või iseennast või osutada kuriteo ohvriks, toimetatakse raviasutusse, politsei arestimajja või arestikambrisse.

(2) Raviasutusse toimetatakse:

- 1) joobeseisundis isik, kes vajab vältimatut abi;
- 2) ilmsete rasedustunnustega joobeseisundis naisisik, kellel on keskmine või raske joove;
- 3) joobeseisundis alaealine, kellel on keskmine või raske joove.

(3) Kainenemisele politsei arestimajja või arestikambri kainestuskambrisse toimetatakse joobnud isik, kes on keskmises või raskes joobeastmes ning kes joobe tõttu on:

- 1) agressiivse käitumisega;
- 2) märgatavate koordinatsioonihäiretega;
- 3) orienteerumis- või liikumisvõimetu.

(4) Rahu rikkumise eest eluruumides võidakse kainenemisele toimetada üksnes käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud isik.

(5) Kerges joobeseisundis alaealine toimetatakse kainenemisele üksnes juhul, kui tema kinnipidamiskohajärgse politseiprefektuuri piires ei ole teda võimalik üle anda alaealiste keskuse, turvakodu, täiskasvanud perekonnaliikme, hooldaja või eestkostja hoole alla.

(6) Kainenemisele ei toimetata joobeseisundis isikut, kui tema isiku tuvastamisel või läbivaatusel selgub, et tegemist on isikuga, kes:

- 1) põeb raskekujulist südamehaigust, epilepsiat, suhkurtõbe, skisofreeniat või muud rasket haigust – selline isik antakse üle tema perekonnaliikmetele või toimetatakse vajaduse korral raviasutusse;
- 2) on diplomaatiliselt immunitaetiga omav välisriigi kodanik – sellisest isikust teatatakse viivitamatult vastava välisriigi saatkonda või Välisministeeriumi;
- 3) käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud alustel kuulub toimetamisele raviasutusse.

(7) Avalikus kohas joobeseisundis viibiva isiku, kelle isik on tuvastatud ja kelle elukoht on samas asustusüksuses või linnaosas, võib juhul, kui ta ei käitu agressiivselt, toimetada koju täiskasvanud perekonnaliikme hoole alla.

§ 15³. Joobeseisundis isiku kainenemisele toimetamise protokoll

(1) Joobeseisundis isiku kainenemisele toimetamise kohta koostatakse protokoll.

(2) Joobeseisundis isiku kainenemisele toimetamise protokollis märgitakse:

- 1) selle koostamise aeg, sealhulgas kellaeg, ja koht, asutuse nimetus ja aadress, kelle nimel protokoll koostatakse, protokoll koostanud isiku ametinimetus ning ees- ja perekonnanimi;
- 2) kainenemisele toimetatud isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood (koodi puudumisel aga sünniaeg ja -koht), elukoht; tal isikut tõendava dokumendi kaasas olemise korral selle nimetus, number, väljaandnud asutuse nimetus ja väljaandmise aeg; viide sellele, kas isik tehti kindlaks dokumendi järgi, isiku või tunnistajate ütluste põhjal või muul viisil;
- 3) kelle poolt (ees- ja perekonnanimi, ametikoht või elukoht), mis kellaajal ja kust kohast isik kainenemisele toimetati;

4) kainenemisele toimetatud isiku ja tema asjade läbivaatuse tulemused, sealhulgas üleriie ja jalatsite kirjeldus, andmed avastatud tervisekahjustuste ja haiguslike nähtude ilmnemise kohta ning hinnang tervise seisundile;

5) andmed kainenemisele toimetatud isikult hoiule võetud raha summa ning paberraha puhul ka eri rahamärkide arvu kohta, samuti dokumentide ning muude esemete, sealhulgas üleriie ja jalatsite ning nende hoidmise koha kohta;

6) kainenemiselt vabastatud isiku pretensioon tema kohtlemise ning raha, dokumentide ja asjade kaotsimineku või puudujäägi kohta.

(3) Protokollile kirjutavad alla selle koostaja ja kainenemisele toimetanud isik(ud).

(4) Kainenemiselt vabastatud isikule tagastatakse allkirja vastu kainenemisele toimetamise protokollis temalt hoiule võetud raha, dokumendid ja muud esemed, samuti kviitung aine või eseme kohta, mida ei tagastatud. Allkirja andmisest keeldumise korral teeb protokoll koostama volitatud isik vastava märke protokoll ja kinnitab selle oma allkirjaga.

§ 15⁴. Kainenemisele toimetatud isiku kinnipidamistingimused

(1) Kainenemisele toimetatava isiku ja tema asjade läbivaatus on kohustuslik.

(2) Kainenemisele toimetatavalt isikult võetakse hoiule raha, väärtasjad ja dokumendid, samuti esemed ja ravimid, mis võivad ohustada teda ennast või teisi isikuid.

(3) Kainenemisele toimetatud isikut hoitakse eraldi teistest kinnipeetutest. Eri soost isikuid hoitakse eraldi kambrites.

(4) Kainestuskamber peab olema ilma väljaulatuvate teravate eendite ja nurkadeta, puidust või sama soojapidavusega muust materjalist põrandaga ning valgustatud ja köetav ruum. Narid peavad olema järgalt kinnitatud. Kambri uksele peab olema vaateava.

(5) Kainenemisele toimetatud isiku muud kinnipidamise tingimused ning tema kohtlemine ei tohi olla inimväärlikust alandav.

(6) Kainenemisele toimetatud isiku ohutuse tagamiseks teda jälgitakse. Tervise halvenemise korral kutsutakse kohale meditsiinitöötaja.

§ 15⁵. Ohjeldusmeetmete rakendamine

(1) Kainenemisele toimetatud isiku suhtes võidakse rakendada ohjeldusmeetmeid, kui on otsene enesevigastuse või teise isiku suhtes rakendatava vägivalga oht ja suusõnaline rahustamine ohu kõrvaldamiseks ei ole osutunud küllaldaseks.

(2) Ohjeldusmeetmetena võidakse kasutada kinnisidumist, käeraudu, rahustustooli või rahustussärki. Ohjeldusmeetme kasutamine ei tohi kesta üle ühe tunni.

(3) Ohjeldusmeetme kasutamise kohta tehakse vastav kanne joobnud isiku kainenemisele toimetamise protokollis, näidates sealjuures ära ohjeldusmeetme kasutamise põhjuse, valitud ohjeldusmeetme ja selle kasutamise kestuse.

§ 15⁶. Kainenemiselt vabastamine

(1) Kainenemisele toimetatud isik hoitakse kainenemisel kuni kainestumiseni, kuid mitte üle 24 tunni. Kui isik selle aja möödumisel ei ole sel määral kainenunud, et teda võiks lasta iseseisvalt lahkuda, kutsutakse arst tema tervisliku seisundi kindlakstegemiseks.

(2) Kui isik saab kaineiks öisel ajal ja tal ei ole võimalik või ta ei soovi koju minna, võib ta omal soovil jääda kainestuskambrisse kuni hommikuni, mille kohta tehakse vastav kanne kainenemisele toimetamise protokollis.

(3) Kainenemiselt vabastatule ei tagastata ainet või eset, mida võib omada või kanda ainult eriloaga, kuid mille kohta luba puudub.»

§ 15. Kohtute seaduses (RT 1991, 38, 472; 1993, 1, 2; RT I 1993, 24, 429; 65, 922; 1994, 81, 1382; 86/87, 1487; 94, 1609; 1995, 29, 358; 87, 1540; 1996, 31, 631; 42, 811; 51, 967; 1998, 4, 62; 2000, 35, 219; 51, 321; 2001, 21, 113; 43, 240; 48, 264) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 7 lõikes 1¹ asendatakse sõnad «kriminaalkoodeksi § 196¹» sõnadega «karistusseadustiku § 255 või § 256».

§ 16. Kriminaalkoodeksi ja haldusõiguserikkumiste seadustiku kehtetuks tunnistamine

«Eesti NSV kriminaalkoodeksi» uus redaktsioon – Kriminaalkoodeks (RT 1992, 20, 287 ja 288; RT I 2001, 73, 452; 85, 510; 87, 526; 2002, 30, 176; 32, 189; RT III 2002, 11, 108; RT I 2002, 44, 284) ja

haldusõiguserikkumiste seadustik (RT 1992, 29, 396; RT I 2001, 74, 453; 87, 524 ja 526; 97, 605; 102, 677; 2002, 18, 98; 21, 117; 29, 174 ja 175; 30, 176; 32, 189; 44, 284) tunnistatakse kehtetuks.

§ 17. Täitemenetluse seadustikus (RT I 1993, 49, 693; 2001, 29, 156; 43, 238) tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 1 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «2) kohtuotsused ja -määrused kriminaalasjades rahalises sissenõudes seisnevate kriminaalkaristuste, kriminaalmenetluse kulude ja muude rahaliste sissenõuete kohta;»;
- 2) paragrahvi 1 lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «3) kohtuotsused ja -määrused väärteloasjades väärtelo eest karistusena mõistetud rahatrahvi, väärtelomenetluse kulude ja muude rahaliste sissenõuete kohta;»;
- 3) paragrahvi 1 lõiget 1 täiendatakse punktiga 3¹ järgmises sõnastuses: «3¹) halduskohtu otsused ja määrused rahatrahvide, kohtukulude ja muude avalik-õiguslike rahaliste sissenõuete kohta;»;
- 4) paragrahvi 1 lõike 1 punktis 5 asendatakse sõna «vabadusekaotuse» sõnaga «vangistuse»;
- 5) paragrahvi 1 lõike 1 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «6) kohtuvälise menetleja otsused ja määrused väärtelo eest karistusena mõistetud rahatrahvi, väärtelomenetluse kulude ja muude rahaliste sissenõuete kohta;»;
- 6) paragrahvi 1 lõike 1 punkt 18 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «18) uurija määrused varalise karistuse mõistmiseks vajalike andmete kindlakstegemiseks ning menetluskulude kohta;»;
- 7) seadustiku § 30 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;
- 8) seadustiku III osa pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «OTSUSTE TÄITMINE VÄÄRTEO- JA HALDUSASJADES»;
- 9) seadustiku 9. peatükk tunnistatakse kehtetuks.
- 10) seadustikku täiendatakse 9¹. peatükiga järgmises sõnastuses: «9¹. peatükk VÄÄRTEO EEST KARISTUSENA KOHALDATUD RAHATRAHV

§ 80¹. Rahatrahvi sissenõudmise kord

(1) Täitemenetlus väärtelo eest karistusena kohaldatud rahatrahvi sissenõudmiseks algatatakse kohtutäiturile täitmiseks saadetud kohtuotsuse või kohtuvälise menetleja otsuse alusel.

(2) Rahatrahvi sissenõudmisel kohaldatakse käesoleva seadustiku §-des 24–47, § 48 lõikes 2, §-des 49–64⁵⁶, 73 ja 74 sätestatud, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.

(3) Väärtelo eest karistusena kohaldatud rahatrahv kantakse riigieelarvesse. Kui rahatrahv on määratud reisija piletitähtsuse eest linna- või vallaliini ühissõidukis või avaliku korra rikkumise eest või kui see on seaduses ette nähtud muudel juhtudel, kantakse väärtelo eest karistusena määratud rahatrahv otsuse teinud kohaliku omavalitsuse eelarvesse.

§ 80². Rahatrahvi tasumise tähtaeg

(1) Kui kohus või kohtuvälise menetleja ei ole määranud rahatrahvi tasumist ositi, tasutakse rahatrahv tervikuna. Kohtutäitur annab süüdlasele (edaspidi *võlgnik*) rahatrahvi tervikuna tasumiseks tähtaja, mis ei ole lühem kui kümme päeva ega pikem kui kolmkümmend päeva. Rahatrahvi tasumise kohta esitab võlgnik kohtutäiturile maksedokumendi.

(2) Kui kohtuvälise menetleja või kohus on vastavalt karistusseadustiku (RT I 2001, 61, 364; 2002, 44, 284) § 66 lõigetele 2 ja 3 määranud rahatrahvi tasumise ositi, tasutakse rahatrahv otsuses või kohtuotsuses ettenähtud osades ja tähtajal.

(3) Võlgniku põhjendatud taotluse korral esitab kohtutäitur kohtuotsuse teinud kohtule või otsuse teinud kohtuvälisele menetlejale avalduse käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 ettenähtud tähtaegade pikendamiseks, kuid mitte rohkem kui kuue kuu võrra.

(4) Kui rahatrahvi määratud tähtajaks ei tasuta või kui osastatud rahatrahvi maksmise tähtaegu ei järgita ja rahatrahvi täitmise tähtaega ei ole pikendatud, pöörab kohtutäitur sissenõude võlgniku varale käesoleva seadustiku §-des 49–64⁵⁶, 73 ja 74 sätestatud korras.

§ 80³. Rahatrahvi asendamine arestiga

(1) Kui rahatrahvi tervikuna määratud tähtajaks ei tasuta või kui osastatud rahatrahvi tasumise tähtaega ei järgita ja rahatrahvi täitmise tähtaega ei ole pikendatud ning võlgnikul ei ole vara, millele sissenõuet pöörata, saadab kohtutäitur avalduse rahatrahvi asendamiseks arestiga vastavalt karistusseadustiku §-s 72 sätestatud kohtuotsuse täitmisele pööranud maa- või linnakohtule või kui otsuse on teinud kohtuvälise menetleja, kohtutäituri asukohajärgsele maa- või linnakohtule, teatades sellest võlgnikule.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduses märgitakse rahatrahvi tasutud osa suurus.

(3) Kui võlgnik on enne asendusaresti kohaldamist rahatrahvi täies ulatuses tasunud, lõpetab kohtutäitur menetluse rahatrahvi sissenõudes, teatades viivitamatult rahatrahvi tasumisest maa- või linnakohtule.

(4) Kohtutäitur lõpetab täitemenetluse rahatrahvi sissenõudes aresti mõistmise kohtumääruse alusel.

§ 80⁴. Täitemenetluse lõpetamine rahatrahvi sissenõudes kohtuotsuse ja kohtuvälise menetleja otsuse täitmise aegumise tõttu

Täitemenetlus vääртеoasjas tehtud kohtuvälise menetleja otsuse või kohtuotsuse alusel määratud rahatrahvi sissenõudes lõpetatakse täitmise aegumise tõttu, kui rahatrahvi ei ole sisse nõutud karistusseadustiku §-s 82 sätestatud tähtaja jooksul.

§ 80⁵. Täitemenetluse lõpetamine rahatrahvi sissenõudes füüsilise isiku surma või juriidilise isiku lõppemise korral

Füüsilise isiku surma või juriidilise isiku lõppemise korral ei pöörata sissenõuet füüsilise isiku pärija või juriidilise isiku õigusjärglase varale ja täitemenetlus lõpetatakse.»;

11) seadustiku 10. peatükk tunnistatakse kehtetuks;

12) seadustikku täiendatakse 10¹. peatükiga järgmises sõnastuses: «10¹. peatükk HALDUSKOHTU MÄÄRATUD RAHATRAHVI TÄITMINE NING MENETLUSKULUD JA MUUD AVALIK-ÕIGUSLIKUD RAHALISED SISSENÕUDED HALDUSKOHTU- JA VÄÄRTEOMENETLUSES

§ 82¹. Halduskohtu otsuste ja määruste täitmise kord

Halduskohtumenetluses kohtuotsuse või -määrusega kohaldatud rahatrahvi, menetluskulude ja muude avalik-õiguslike rahaliste sissenõuete täitmisele kohaldatakse käesoleva seadustiku §-des 24–47, § 48 lõikes 2, §-des 49–64⁵⁶ ja 73, § 80¹ lõigetes 1 ja 3, § 80² lõikes 1 ja §-s 82⁵ sätestatud.

§ 82². Vääртеoasjas määratud menetluskulude ja muude avalik-õiguslike rahaliste sissenõuete täitmise kord

(1) Vääртеomenetluses kohtuotsuse või -määrusega ja kohtuvälise menetleja otsuse või määrusega määratud menetluskulude ja muude avalik-õiguslike rahaliste sissenõuete täitmisele kohaldatakse käesoleva seadustiku §-des 24–47, § 48 lõikes 2, §-des 49–64⁵⁶ ja 73, § 80¹ lõigetes 1 ja 3, § 80² lõikes 1 ja §-s 80⁵ sätestatud.

(2) Täitemenetlus vääртеoasjas tehtud kohtuvälise menetleja otsuse või määruse või kohtuotsuse või -määruse alusel määratud menetluskulude ja muudes avalik-õiguslikes rahalistes sissenõuetes lõpetatakse täitmise aegumise tõttu, kui nimetatud kulusid ei ole sisse nõutud karistusseadustiku §-s 82 sätestatud tähtaja jooksul.

(3) Vääртеomenetluses määratud hoiustrahv kantakse riigi- või kohaliku omavalituse eelarvesse käesoleva seadustiku § 80¹ lõikes 3 sätestatud alustel.»;

13) seadustikku täiendatakse 10². peatükiga järgmises sõnastuses: «10². peatükk KONFISKEERIMINE

§ 82³. Konfiskeerimise otsuse täitmine vääртеoasjades

(1) Kohtutäitur saadab vääртеoasjas tehtud kohtuotsuse koopia ja menetlusdokumendi koopia konfiskeeritava aine või eseme kohta maavalitsuse rahandusorganile, kui seadus ei sätesta teisiti.

(2) Maavalitsuse rahandusorgan teatab konfiskeerimise täitmisest kohtutäiturile.

(3) Kui maavalitsuse rahandusorgan ei teata kohtutäiturile konfiskeerimise täitmisest kuuekümne päeva jooksul, alates kohtuotsuse jõustumisest, teeb kohtutäitur selle kohta järelepärimise maavalitsuse rahandusorganile.

(4) Kohtutäitur lõpetab konfiskeerimise täitemenetluse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teate alusel.»;

14) seadustiku 12. peatükk tunnistatakse kehtetuks;

15) seadustikku täiendatakse 12¹. peatükiga järgmises sõnastuses: «12¹. peatükk RAHALINE KARISTUS JA VARALINE KARISTUS

§ 91¹. Rahalise karistuse ja varalise karistuse sissenõudmise kord

(1) Täitemenetlus kriminaalasjas mõistetud rahalise karistuse ja varalise karistuse sissenõudmiseks algatatakse kohtutäiturile täitmiseks saadetud kohtuotsuse alusel.

(2) Rahalise karistuse, varalise karistuse ja kriminaalmenetluse kulude sissenõudmisel kohaldatakse käesoleva seadustiku §-des 24–47, § 48 lõikes 2, §-des 49–64⁵⁶, 73 ja 74 sätestatud, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.

(3) Rahalise karistuse ja varalise karistuse summa kantakse riigieelarvesse.

§ 91². Rahalise karistuse ja varalise karistuse tasumise tähtaeg

(1) Rahaline karistus ja varaline karistus tasutakse tervikuna, kui kohus ei ole mõistnud rahalise karistuse tasumist ositi. Kohtutäitur annab süüdimõistetule (edaspidi *võlgnik*) rahalise karistuse ja varalise karistuse tasumiseks tähtaja, mis ei ole lühem kui kuuskümmend päeva ega pikem kui üheksakümmend päeva. Rahalise karistuse ja varalise karistuse tasumise kohta esitab süüdimõistetu kohtutäiturile maksedokumendi.

(2) Kui kohus on vastavalt karistusseadustiku § 66 lõikele 1 määranud rahalise karistuse tasumise ositi või vastavalt kriminaalmenetluse koodeksi (ENSV ÜT 1961, 1, 4 ja lisa; RT I 2000, 56, 369; 75, õiend; 84, 533; 86, 542; 2001, 3, 9; 53, 306 ja 313; 56, 333; 65, 378; 100, 645; 102, 676; 2002, 29, 174) sätetele pikendanud rahalise karistuse või varalise karistuse tasumise tähtaega või määranud selle tasumise kindlaksmääratud tähtaegadel osade kaupa, tasutakse rahaline karistus või varaline karistus kohtuotsuses või -määruses ettenähtud osades ja tähtajal.

(3) Võlgniku põhjendatud taotluse korral esitab kohtutäitur otsuse teinud kohtule avalduse käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes ettenähtud tähtaegade pikendamiseks, kuid mitte rohkem kui kuue kuu võrra.

§ 91³. Rahalise karistuse ja varalise karistuse tasumata jätmise tagajärjed

(1) Kui rahalist karistust või varalist karistust määratud tähtpäevaks ei tasuta või kui osastatud rahalise karistuse või varalise karistuse tasumise tähtaegu ei järgita ja rahalise karistuse või varalise karistuse tasumise tähtaega ei ole pikendatud, saadab kohtutäitur avalduse kohtuotsuse täitmisele pööranud maa- või linnakohtule rahalise karistuse või varalise karistuse asendamise otsustamiseks karistusseadustiku §-des 70–71 sätestatud korras või sissenõude pööramiseks võlgniku varale, teatades sellest kirjalikult võlgnikule.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduses märgitakse rahalise karistuse ja varalise karistuse tasutud osa suurus.

(3) Rahalise karistuse või varalise karistuse osalise tasumise korral arvestatakse tasutud osa asenduskaristuse pikkuse määramisel proportsionaalselt tasutud summa suurusega. Asenduskaristuse mõistmise või süüdimõistetu varale sissenõude pööramise määruuse koopia saadab maa- või linnakohus kohtutäiturile.

(4) Kui võlgnik on enne asenduskaristuse kohaldamist rahalise karistuse ja varalise karistuse summa täies ulatuses tasunud, lõpetab kohtutäitur menetluse rahalise karistuse ja varalise karistuse sissenõudes, teatades maa- või linnakohtule viivitamatult kirjalikult rahalise karistuse ja varalise karistuse tasumisest.

(5) Kui kohus on teinud määruse asenduskaristuse mõistmise kohta, lõpetab kohtutäitur täitemenetluse rahalise karistuse ja varalise karistuse sissenõudes.

§ 91⁴. Täitemenetluse lõpetamine rahalise karistuse ja varalise karistuse sissenõudes kohtuotsuse aegumise tõttu

Täitemenetlus rahalise karistuse ja varalise karistuse sissenõudes lõpetatakse täitmise aegumise tõttu, kui rahalist karistust või varalist karistust ei ole sisse nõutud karistusseadustiku §-s 82 sätestatud tähtaja jooksul.

§ 91⁵. Täitemenetluse lõpetamine rahalise karistuse või varalise karistuse sissenõudes füüsilise isiku surma tõttu või rahalise karistuse sissenõudes juriidilise isiku lõppemise korral

Füüsilise isiku surma või juriidilise isiku lõppemise korral ei pöörata sissenõuet füüsilise isiku pärija või juriidilise isiku õigusjärglase varale ja täitemenetlus lõpetatakse.

§ 91⁶. Kriminaalmenetluse kulude ja muude avalik-õiguslike rahaliste sissenõuete täitmise kord

Kriminaalmenetluse kulude ja muude avalik-õiguslike rahaliste sissenõuete täitemenetluses kohaldatakse käesoleva seadustiku §-des 24–47, § 48 lõikes 2, §-des 49–64⁵⁶, 73 ja 74, § 91¹ lõigetes 1 ja 3, § 91² lõikes 1 ning §-des 91⁴ ja 91⁵ sätestatut.»;

16) seadustiku 13. peatükk tunnistatakse kehtetuks;

17) paragrahv 180 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «**§ 180. Tagasitäitmine kriminaal- ja väärteoasjades**

Kahju, mis on isikule tekitatud alusetult süüdimõistmise, kriminaalvastutusele võtmise, vahi all pidamise või väärteokaristuse kohaldamisega, hüvitatakse seaduses sätestatud korras.»

§ 18. Apellatsiooni ja kassatsiooni kriminaalkohtumenetluse seadustikus (RT I 1993, 50, 695; 1994, 3, 15; 86/87, 1487; 1996, 6, 101; 31, 631; 48, 943; 1998, 17, 265; 51, 756; 1999, 16, 271; 2000, 35, 222; 40, 249; 58, 376; 86, 542; 2001, 53, 306 ja 313; 2002, 29, 174) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 30 lõike 2 punktist 1 jäetakse välja sõnad «või § 10¹ 1. lõikes»;

- 2) paragrahvi 68 lõike 1 punktis 3 asendatakse sõnad «kriminaalkoodeksi §-s 113, § 115 1. lõikes, §-des 128¹, 129 või 130» sõnadega «karistusseadustiku §-des 121, 157, 169 või 170»;
- 3) paragrahvi 68 lõike 1 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks;
- 4) paragrahvi 68 lõike 1 punktid 5 ja 6 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt: «5) karistusseadustiku § 86 alusel psühhiaatrilise sundravi kohaldamise määruse peale – isikul, kelle suhtes on kohaldatud psühhiaatrilist sundravi, tema kaitsjal või seaduslikul esindajal, kannatanul ning prokuröri;»
- 6) karistusseadustiku § 87 lõike 1 punkti 3 või 4 alusel noortekodusse või kasvatus eritingimusi vajavate õpilaste kooli paigutamise määruse peale – isikul, kelle suhtes on kohaldatud noortekodusse või kasvatus eritingimusi vajavate õpilaste kooli paigutamist, tema kaitsjal või seaduslikul esindajal, kannatanul ning prokuröri;»;
- 5) paragrahvi 68 lõike 1 punktist 10 jäetakse välja sõnad «ning § 10¹»;
- 6) paragrahvi 69 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «2) karistusseadustiku § 74 lõikes 4 ja § 76 lõikes 5 ettenähtud alusel käitumiskontrolli ajaks täiendavate kohustuste määramise, katseaja pikendamise või kandmata jäänud karistuse osa täitmisele pööramise peale – süüdimõistetul, tema kaitsjal või seaduslikul esindajal ning prokuröri;»;
- 7) paragrahvi 69 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;
- 8) paragrahvi 69 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «4) rahalise karistuse või varalise karistuse summa tasumise tähtaja pikendamise ja tasumise ajatamise või sellest keeldumise määruse peale – süüdimõistetul, tema kaitsjal või seaduslikul esindajal ning prokuröri;»;
- 9) paragrahvi 69 punktis 5 asendatakse sõnad «kriminaalkoodeksi paragrahvis 52» sõnadega «karistusseadustiku §-s 79»;
- 10) paragrahvi 69 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;
- 11) paragrahvi 69 punktid 7 ja 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «7) karistusseadustiku §-des 76 ja 77 ettenähtud alustel tingimisi enne tähtaega vangistusest vabastamise või sellest keeldumise määruse peale – süüdimõistetul, tema kaitsjal või seaduslikul esindajal ning prokuröri;»
- 8) karistusseadustiku §-s 86 ettenähtud alusel psühhiaatrilise sundravi lõpetamise määruse peale – taotluse esitajal, isikul, kelle suhtes määrus tehti, tema kaitsjal või seaduslikul esindajal ning prokuröri;».

§ 19. Jälitustegevuse seaduses (RT I 1994, 16, 290; 1995, 15, 173; 1996, 49, 955; 1997, 81, 1361; 93, 1557; 1998, 47, 698; 50, 753; 51, 756; 61, 981; 98/99, 1575; 101, 1663; 1999, 16, 271; 31, 425; 95, 845; 2000, 35, 222; 40, 251; 102, 671; 2001, 3, 9; 7, 17; 58, 353) tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 9 lõike 1 punktis 3 asendatakse sõnad «vähemalt nelja-aastane vabadusekaotus» sõnadega «vähemalt kuni kolmeaastane vangistus»;
- 2) paragrahvi 13 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «Põhjendatud ja kirjaliku taotluse anda luba teostada alustatud jälitusmenetluse käigus käesoleva seaduse § 12 2. lõike punktides 1–4 sätestatud konkreetset jälituse erandtoimingut, mis on vajalik esimese astme kuriteo või tahtlikult toimepandud teise astme kuriteo, mille eest on ette nähtud karistusena vähemalt kuni kolmeaastane vangistus, tõkestamiseks või avastamiseks, esitab Tallinna Halduskohtu esimehele või tema poolt määratud sama kohtu halduskohtunikule Kaitsepolitsei ameti peadirektor või politseipeadirektor või nende kohuseid täitev ametiisik.»

§ 20. Abipolitseiniku seaduses (RT I 1994, 34, 533; 1997, 73, 1201) tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvis 1 asendatakse sõnad «haldusõiguserikkumiste ja kuritegevuse» sõnaga «õigusrikkumiste»;
- 2) paragrahvi 5 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 21. Riigi poolt isikule alusetult vabaduse võtmisega tekitatud kahju hüvitamise seaduses (RT I 1997, 48, 775; 2001, 47, 260) tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 1 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «1) kes viibis kohtu loal vahi all ning kelle asjas on kriminaalaja menetlus lõpetatud eeluurimise staadiumis või kohtu korraldaval istungil või kelle kohta on jõustunud õigeksmõistev otsus»;
- 2) paragrahvi 1 lõike 1 punktid 5 ja 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «5) kes oli kohtu poolt alusetult paigutatud psühhiaatrilisele sundravile seoses karistusseadustikus (RT I 2001, 61, 364; 2002, 44, 284) sätestatud õigusvastase teo toimepanemisega ning kelle suhtes tehtud kohtumäärus on tühistatud;»
- 6) kes kandis aresti ja selle määramise otsus on tühistatud;»;
- 3) paragrahvi 1 lõike 1 punktis 7 asendatakse sõna «haldus-» sõnaga «vääртеo-»;
- 4) paragrahvi 1 lõike 3 punktist 1 jäetakse välja sõnad «juurdluse või»;
- 5) paragrahvi 2 lõike 2 esimesest lausest jäetakse välja sõna «juurdleja» ning teises lauses asendatakse sõnad «uurija või juurdleja» sõnadega «või uurija»;
- 6) paragrahvi 2 lõikest 3 jäetakse välja sõna «juurdleja».

§ 22. Psühhiaatrilise abi seaduse (RT I 1997, 16, 260; 1999, 31, 425; 2001, 50, 284; 53, 309) § 17 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 17. Psühhiaatrilise ravi nõuded ja psühhiaatriaigla töökorraldus kohtu poolt määratud psühhiaatrilise sundravi kohaldamisel

Psühhiaatrilise ravi nõuded ja psühhiaatriaigla töökorralduse kohtu poolt karistusseadustiku § 86 lõike 1 alusel määratud psühhiaatrilise sundravi kohaldamisel psühhiaatriaiglas kehtestab sotsiaalminister.»

§ 23. Karistusregistri seaduses (RT I 1997, 87, 1467; 1998, 111, 1830; 2001, 93, 565; 2002, 32, 189) tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 4 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «(1) Karistusregistrisse kantakse isiku karistusandmed järgmiste kohtulahendite ja ametnike otsuste alusel:

- 1) jõustunud süüdimõistev kohtuotsus kriminaalasjas;
- 2) kohtuvälise menetleja ja kohtu jõustunud otsus karistuse määramise või mõistmise kohta väärtetasjas, välja arvatud kohtuvälise menetleja otsus hoiatusmenetluses;
- 3) kohtumäärus isikule psühhiaatrilise sundravi kohaldamise kohta;
- 4) kohtumäärus nooremale kui kaheksateistaastasele isikule mõjutusvahendi kohaldamise kohta;
- 5) kohtu või kohtuvälise menetleja otsus või määrus, mis põhineb käesoleva paragrahvi punktides 1–4 nimetatud määrusel või otsusel ning sisaldab käesoleva seaduse §-s 11 sätestatud andmeid;
- 6) Vabariigi Presidendi otsus süüdimõistetu armuandmispalve läbivaatamise kohta.»;
- 2) paragrahvi 11 lõiked 4 ja 6 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:« (4) Füüsilise isiku karistusandmed on:
 - 1) kuriteo- või väärtetasjas otsuse või määruse teinud kohtu nimetus, väärtetasjas otsuse teinud kohtuvälise menetleja nimetus, otsuse või määruse tegemise kuupäev ja kriminaal- või väärtetasja number;
 - 2) karistusseadustiku või muu seaduse paragrahv, lõige ja punkt, mille alusel on otsus või määrus kriminaal- või väärtetasjas tehtud;
 - 3) isikule kuriteo või väärtete eest mõistetud või määratud karistuse liik ja määr;
 - 4) enne kohtuotsuse tegemist eelvangistuses viibitud aeg;
 - 5) andmed karistuste asendamise või liitmise kohta;
 - 6) rahalise karistuse või rahatrahvi täitmise kuupäev;
 - 7) vabadusekaotusliku karistuse täitmise lõppemise kuupäev;
 - 8) katseaja lõppemise kuupäev;
 - 9) tingimisi enne tähtaega karistusest vabastamise kuupäev;
 - 10) isikule psühhiaatrilise sundravi kohaldamise lõpetamise kuupäev;
 - 11) nooremale kui kaheksateistaastasele isikule mõjutusvahendi kohaldamise lõpetamise kuupäev;
 - 12) Vabariigi Presidendi armuandmisotsuse jõustumise kuupäev.»« (6) Juriidilise isiku karistusandmed on:
 - 1) kriminaal- või väärtetasjas otsuse või määruse teinud kohtu nimetus, väärtetasjas otsuse teinud kohtuvälise menetleja nimetus, otsuse või määruse tegemise kuupäev ja kriminaal- või väärtetasja number;
 - 2) karistusseadustiku või muu seaduse paragrahv, lõige ja punkt, mille alusel on otsus või määrus kriminaal- või väärtetasjas tehtud;
 - 3) isikule kuriteo või väärtete eest mõistetud või määratud karistuse liik ja määr;
 - 4) andmed karistuste asendamise või liitmise kohta;
 - 5) rahalise karistuse ja rahatrahvi täitmise kuupäev.»;
 - 3) paragrahvi 12 lõikes 1 asendatakse sõnad «otsuse teinud ametiasutus» sõnadega «otsuse teinud kohtuvälise menetleja»;
 - 4) paragrahvi 17 lõike 1 punktis 4 asendatakse sõnad «uurijal ja juurdlejal» sõnaga «uurimisasutusel»;
 - 5) paragrahvi 17 lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« 5) väärtetasja menetlemiseks pädeval kohtuvälisel menetlejal menetluses oleva väärtetasja lahendamiseks;»;
 - 6) paragrahvi 17 lõiget 1 täiendatakse punktiga 14 järgmises sõnastuses:« 14) kriminaalhooldusametnikul seadusega kriminaalhooldusele pandud ülesannete täitmiseks.»;
 - 7) paragrahvi 22 lõike 1 punktis 2 asendatakse sõnad «juurdlejal ja uurijal» sõnaga «uurimisasutusel»;
 - 8) paragrahvi 25 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« (1) Karistusandmed kustutatakse registrist ja kantakse üle arhiivi, kui:
 - 1) väärtete eest mõistetud või määratud rahatrahvi või aresti täitmisest on möödunud üks aasta;
 - 2) maksukorralduse seaduses või maksuseaduses sätestatud väärtete eest mõistetud või määratud rahatrahvi või aresti täitmisest on möödunud kaks aastat;
 - 3) isiku suhtes psühhiaatrilise sundravi lõpetamisest või nooremale kui kaheksateistaastasele isikule mõjutusvahendi kohaldamise lõpetamisest on möödunud kaks aastat;
 - 4) kuriteo eest mõistetud rahalise karistuse ja sundlõpetamise otsuse täitmisest on möödunud kolm aastat;
 - 5) tähtajalisest vangistusest või rahalisest karistusest tingimisi vabastamise korral määratud katseaja lõppemisest on möödunud kolm aastat;
 - 6) üldkasuliku töö sooritamiseest on möödunud kolm aastat;
 - 7) kuni kolmeaastase vangistuse ärakandmisest on möödunud viis aastat;
 - 8) kolme- kuni kahekümneaastase vangistuse ärakandmisest on möödunud kümme aastat;
 - 9) isik on surnud;
 - 10) juriidilise isiku tegevus on lõppenud.»;
 - 9) paragrahvi 26 lõiked 2 ja 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« (2) Kui isikule on mõistetud eluaegne vangistus, siis tema karistusandmeid ei kustutata, välja arvatud käesoleva seaduse § 25 lõike 1 punktis 9 ettenähtud juhul.»
 - « (5) Kui isik paneb enne karistusandmete kustutamise tähtaja möödumist toime uue väärtete või kuriteo, siis tähtaeg katkeb. Sel juhul arvestatakse tähtaega viimase väärtete või kuriteo eest mõistetud põhi- ja lisakaristuse ärakandmisest kõigi väärtetegude või kuritegude eest.»

§ 24. Kriminaalhooldusseaduses (RT I 1998, 4, 62) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahv 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 2. Kriminaalhooldusalune

Kriminaalhooldusalune on süüdimõistetu, kelle kohus on seaduses sätestatud korras määratud kriminaalhooldaja järelevalve alla.»;

2) paragrahvi 25 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

3)paragrahvi 30 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Korraline ettekanne esitatakse kohtuotsuses määratud tähtaegadel, kuid mitte harvemini kui iga kuue kuu järel.»;

4)paragrahv 31 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 31. Erakorraline ettekanne

(1) Kriminaalhooldaja esitab kohtule erakorralise ettekande, kui kriminaalhooldusalune:

1) ei täida talle kohtu poolt käitumiskontrolliga määratud kontrollnõudeid ja kohustusi või

2) paneb katseaja kestel toime kuriteo või

3) käitub viisil, mis takistab kriminaalhoolduse teostamist.

(2) Erakorraline ettekanne sisaldab andmeid käesoleva paragrahvi lõikes 1 esitatud asjaolude kohta, kriminaalhooldusaluse seletust ning kriminaalhooldaja põhjendatud ettepanekut täiendavate kohustuste määramise või karistuse täitmisele pööramise kohta.

(3) Kriminaalhooldaja esitab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud alusel kohtule erakorralise ettekande, kui uues kriminaalasjas tehtud süüdimõistva kohtuotsusega on kriminaalhooldusaluse suhtes jäetud täitmisele pööramata talle varasema kohtuotsusega tingimisi kohaldatud vangistus.»

§ 25. Alaealise mõjutusvahendite seaduse (RT I 1998, 17, 264; 2001, 50, 288) § 1 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Käesolevat seadust kohaldatakse alaealisele, kes on nooremata kui neljateistaastasena toime pannud:

1) karistusseadustikus ettenähtud kuriteokoosseisule vastava õigusvastase teo;

2) karistusseadustikus või muus seaduses ettenähtud väärteokoosseisule vastava õigusvastase teo.»

§ 26. Prokuratuuriseaduses (RT I 1998, 41/42, 625; 110, 1812; 1999, 18, 303; 95, 839; 2000, 28, 167; 35, 222; 2001, 53, 315) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 56 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« (1) Kõik prokurörid kuuluvad atesteerimisele kolme aasta jooksul, arvates karistusseadustiku (RT I 2001, 61, 364; 2002, 44, 284) jõustumisest.»;

2) paragrahvi 56 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« (3) Atesteerimise korra, nõuded, viisi ja aja ning atesteerimiskomisjoni määrab justiitsminister.»

§ 27. Kuriteoohvrite riikliku hüvitise maksmise seaduses (RT I 1999, 4, 51; 2001, 12, 50; 2001, 100, 648) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« 2) raske tervisekahjustus;»;

2) paragrahvi 2 lõike 3 punktis 1 asendatakse sõnad «alaealine või kui ta on tegutsenud süüdimatusseisundis» sõnaga «süüvõimetu»;

3) paragrahvi 11 lõike 1 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 11 lõike 1 punktis 4 asendatakse sõnad «kriminaalkoodeksi (RT 1992, 20, 287 ja 288; RT I 2001, 73, 452; 85, 510; 87, 526; 2002, 30, 176; 32, 189; RT III 2002, 11, 108; RT I 2002, 44, 284) § 196¹ lõigete 1 ja 2» sõnadega «karistusseadustiku (RT I 2001, 61, 364; 2002, 44, 284) § 265 lõike 1 või § 266 lõike 1»;

5) paragrahvi 27 lõike 2 punktist 1 jäetakse välja sõnad «kriminaalkoodeksi alusel».

§ 28. Vangistuseseaduses (RT I 2000, 58, 376; 72, õiend) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvist 1 jäetakse välja sõna «, haldusaresti»;

2) paragrahvi 3 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:«Arestialune käesoleva seaduse tähenduses on arestimajas aresti või kuni kolmekuulist vangistust kandev isik.»;

3) paragrahvi 12 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« (1) Vanglas hoitakse eraldi:

1) mehi ja naisi;

2) alaealisi ja täiskasvanuid;

3) kinnipeetavaid ja vahistatuid;

4) isikuid, keda nende endise ametialase tegevuse tõttu ähvardab kättemaksuohu.»;

4) paragrahvi 49 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:«Tervishoidu vanglas korraldatakse tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (RT I 2001, 50, 284) alusel.»;

5) paragrahvi 63 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« (2) Noort kinnipeetavat võib kartserisse paigutada kuni 20 ööpäevaks.»;

6) seaduse 4. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«ARESTI JA LÜHIAJALISE VANGISTUSE TÄIDEVIIMISE ÜLDTINGIMUSED»;

7) paragrahv 85 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« § 85. Aresti ja lühiajalise vangistuse kandmine

(1) Aresti ja kuni kolmekuulise vangistuse kandmine toimub otsuse teinud kohtu asukohajärgses või arestialuse elukohajärgses arestimajas.

(2) Ajateenijale mõistetud aresti ja kuni kolmekuulise vangistuse kandmine toimub garnisoni arestimajas.»;

8) paragrahvi 86 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:« § 86. Aresti ja lühiajalise vangistuse täideviimise üldtingimused

(1) Aresti ja kuni kolmekuulise vangistuse täideviimisele kohaldatakse käesoleva seaduse 1., 2., 6. ja 7. peatüki sätteid käesolevas peatükis sätestatud erisustega.;

9) paragrahvi 156 lõigetes 1, 3 ja 4 asendatakse sõnad «aresti ja haldusaresti» sõnadega «ja aresti».

§ 29. Karistusseadustikus (RT I 2001, 61, 364; 2002, 44, 284) tehakse järgmised muudatused:

1) seadustiku kogu tekstist jäetakse välja sõna «internaatkool» vastavas käändes;

2) paragrahvid 63–65 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «**§ 63. Põhikaristuse kohaldamine mitme süüteo eest**

(1) Kui isik on toime pannud ühe teo, mis vastab mitmele eri süüteokoosseisule, siis määratakse või mõistetakse talle üks karistus seadusesätte alusel, mis näeb ette raskeima karistuse.

(2) Kui isik on toime pannud mitu tegu, mis vastavad mitmele eri kuriteokoosseisule ja teda ei ole nendest ühegi eest varem karistatud, mõistetakse eraldi karistus iga teo eest ning liitkaristus käesoleva seadustiku § 64 järgi.

(3) Kui isik on toime pannud mitu tegu, mis vastavad mitmele eri väärteokoosseisule, siis määratakse või mõistetakse karistus iga väärteo eest eraldi.

§ 64. Liitkaristuse mõistmine

(1) Samaliigiliste põhikaristuste korral mõistetakse liitkaristus mõistetud üksikkaristustest raskeima suurendamise teel või loetakse kergem karistus kaetuks raskeima karistusega.

(2) Kui üks mõistetud põhikaristustest on rahaline karistus, viiakse see täide iseseisvalt, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul.

(3) Liitkaristus ei tohi ületada mõistetud üksikkaristuste summat ega käesoleva seadustiku eriosa vastavas paragrahvis sätestatud raskeima karistuse ülemmäära.

(4) Kui mõni mõistetud karistustest on eluaegne vangistus, mõistetakse liitkaristusena eluaegne vangistus.

(5) Eriliigilised lisakaristused viiakse täide iseseisvalt.

§ 65. Liitkaristuse hilisem mõistmine

(1) Kui pärast süüdimõistva kohtuotsuse kuulutamist tuvastatakse, et süüdimõistetu on pannud enne kohtuotsuse kuulutamist toime teise kuriteo, mõistetakse liitkaristus käesoleva seadustiku §-s 64 sätestatud korras. Eelmise kohtuotsuse järgi täielikult või osaliselt ärakantud karistus arvatakse liitkaristusest maha.

(2) Kui süüdimõistetu paneb pärast kohtuotsuse kuulutamist, kuid enne karistuse täielikku ärakandmist toime uue kuriteo, suurendatakse uue kuriteo eest mõistetud karistust eelmise kohtuotsuse järgi mõistetud karistuse ärakandmata osa võrra, järgides käesoleva seadustiku § 64 lõigetes 2, 4 ja 5 sätestatud. Sellisel juhul ei tohi liitkaristus ületada karistusliigi ülemmäära.»;

3) paragrahv 68 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «**§ 68. Eelvangistuse ja kinnipidamise arvestamine**

(1) Eelvangistus arvatakse karistusaja hulka. Ühele eelvangistuspäevale vastab üks vangistuspäev või rahalise karistuse kolm päevamäära.

(2) Kinnipidamine väärteomenetluses arvatakse karistusaja hulka. Kahekümne neljale tunnile kinnipidamisele vastab üks päev aresti või rahatrahvi kümme trahviühikut.»;

4) paragrahvi 69 lõike 7 teine lause, § 73 lõigete 4 ja 5 teine lause ning § 74 lõigete 5 ja 6 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «Liitkaristus mõistetakse vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule.»;

5) paragrahvi 75 lõike 1 punktis 2 asendatakse sõna «kohtu» sõnaga «kriminaalhooldaja»;

6) paragrahvi 76 lõike 6 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «Sellisel juhul mõistetakse liitkaristus vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule.»;

7) paragrahvi 83 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses: «(6) Väärteo toimepanemise vahendi ning väärteo vahetuks objektiks olnud aine või eseme võib käesoleva paragrahvi lõigetes 1–5 sätestatud juhtudel konfiskeerida seaduses ettenähtud kohtuväline menetleja.»;

8) paragrahvi 85 lõikes 3 asendatakse sõna «Kohtuotsus» sõnadega «Kohtuvälise menetleja või kohtu lahend»;

9) paragrahvi 87 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses: «(4) Kohus võib muuta käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2–4 sätestatud mõjutusvahendite liiki.»;

10) paragrahvi 128 tekstis asendatakse sõnad «õigustamatu või» sõnadega «katkestada lubamise eest isiku poolt, kellel ei olnud seadusest tulenevat õigust rasedust katkestada, või oma raseduse»;

11) paragrahvi 129 teksti täiendatakse pärast sõna «eest» sõnadega «kui sellega põhjustati raseduse katkemine või inimloote surm»;

12) paragrahvi 176 lõikes 1 asendatakse sõnad «kuni kolmeaastase» sõnadega «kuni viieaastase»;

13) paragrahvi 198 pealkirjas asendatakse sõnad «eiramise eest» sõnaga «eiramine»;
14) paragrahvid 199 ja 200 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «**§ 199. Vargus**

(1) Võõra vallasasja äravõtmise eest selle ebaseadusliku omastamise eesmärgil – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:

- 1) teo objektiks on tulirelv, laskemoon, lõhkematerjal või kiirgusallikas;
- 2) teo objektiks on narkootiline või psühhotroopne aine või nende lähteaine;
- 3) teo objektiks on suure teadusliku, kultuuri- või ajalooäärtusega ese;
- 4) see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud varguse, röövimise või omastamise;
- 5) see on toime pandud avalikult, kuid vägivalda kasutamata;
- 6) see on toime pandud suures ulatuses;
- 7) see on toime pandud grupi või kuritegeliku ühenduse poolt;
- 8) see on toime pandud sissetungimisega – karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

§ 200. Röövimine

(1) Võõra vallasasja äravõtmise eest selle ebaseadusliku omastamise eesmärgil, kui see on toime pandud vägivaldaga, – karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:

- 1) teo objektiks on tulirelv, laskemoon, lõhkematerjal või kiirgusallikas;
- 2) teo objektiks on narkootiline või psühhotroopne aine või nende lähteaine;
- 3) teo objektiks on suure teadusliku, kultuuri- või ajalooäärtusega ese;
- 4) see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud röövimise või tapmise seoses röövimisega või muul omakasu motiivil või väljapressimise;
- 5) see on toime pandud raske tervisekahjustuse tekitamisega;
- 6) see on toime pandud suures ulatuses;
- 7) see on toime pandud grupi või kuritegeliku ühenduse poolt;
- 8) see on toime pandud relva või relvana kasutatava muu esemega ähvardades;
- 9) see on toime pandud sissetungimisega;
- 10) see on toime pandud näo varjamisega näokatte või maskiga või muul viisil, mis takistas isiku tuvastamist, – karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.»;
- 15) paragrahvi 201 lõikest 1 jäetakse välja sõna «Õiguspärases»;
- 16) paragrahv 204 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «**§ 204. Avaliku asja rikkumine ja hävitamine**

(1) Kultuurimälestise, museaali või muuseumikogu rikkumise või hävitamise eest, kui sellega on tekitatud suur kahju, – karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.»;

17) paragrahvi 218 lõike 1 teksti täiendatakse pärast sõna «väljapressimine» sõnadega «kui puuduvad süüteokoosseisus sätestatud raskendavad asjaolud»;

18) paragrahvi 258 lõike 1 punktis 4 asendatakse sõnad «vähemalt teist korda» sõnadega «kui süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust»;

19) paragrahvi 268 lõikes 1 asendatakse sõnad «kuni kolmeaastase» sõnadega «kuni viieaastase»;

20) paragrahvi 270 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna «rahatrahviga» sõnadega «kuni viiskümmend tuhat krooni»;

21) paragrahvi 293 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «(1) Ametiisiku poolt talle vara või muu soodustuse lubamisega nõustumise või vara või muu soodustuse vastuvõtmise eest vastutasuna selle eest, et ametiisik on oma ametiseisundit kasutades toime pannud või on alust arvata, et ta edaspidi paneb toime seadusega lubatud teo, või on seaduslikult jätnud teo toime panemata või on alust arvata, et ta jätab selle toime panemata edaspidi, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.»;

22) paragrahvi 293 lõike 2 punktis 2 ja § 294 lõike 2 punktis 2 asendatakse sõna «väljapressimisega» sõnaga «nõudmisega»;

23) paragrahvi 294 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «(1) Ametiisiku poolt talle vara või muu soodustuse lubamisega nõustumise või vara või muu soodustuse vastuvõtmise eest vastutasuna selle eest, et ametiisik on oma ametiseisundit kasutades toime pannud või on alust arvata, et ta edaspidi paneb toime seadusega mittelubatud teo, või on ebaseaduslikult jätnud teo toime panemata või on alust arvata, et ta jätab selle toime panemata edaspidi, – karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.»;

24) paragrahvi 297 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna «Pistise» sõnadega «lubamise või»;

25) paragrahvi 298 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna «Altkäemaksu» sõnadega «lubamise või»;

26) paragrahvi 300 teksti täiendatakse pärast sõnu «rikkumise eest» sõnadega «kui sellega on tekitatud oluline kahju teise isiku õigustele või huvidele või avalikele huvidele»;

27) paragrahv 329 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «**§ 329. Karistuse kandmisest kõrvalehoidumine** Kinnipidamisasutusest lahkuda lubatud kinnipeetava poolt karistuse kandmise jätkamisest kõrvalehoidumise eest või täitmisele pööratud kohtuotsusega süüteo eest mõistetud muust karistuse täitmisest kõrvalehoidumise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.»;

28) paragrahv 331 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «**§ 331. Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt narkootilise ja psühhotroopse aine valmistamine, omandamine, valdamine ja arsti ettekirjutuseta tarvitamine**

Kinnipeatava, arestialuse või vahistatu poolt narkootilise või psühhotropse aine valmistamise, omandamise, valdamise, või arsti ettekirjutusega tarvitamise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.»;

29) paragrahvi 352 lõikes 2 asendatakse sõna «viiekümmend» sõnaga «viiskümmend»;

30) paragrahvi 353 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna «rahatrahviga» sõnadega «kuni kolmkümmend tuhat krooni»;

31) paragrahvi 361 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu «küttimeise või püügi» sõnaga «ebaseadusliku»;

32) seadustikku täiendatakse §-dega 376¹ ja 376² järgmises sõnastuses: «**§ 376¹. Lisaainete ebaseaduslik eemaldamine erimärgistatud vedelkütusest ja selle tulemusel saadud vedelkütuse käitlemine**

(1) Erimärgistatud vedelkütusest erimärgistamiseks kasutatud lisaainete eemaldamise või selle tulemusena saadud vedelkütuse hoidmise, ladustamise, võõrandamise või müügiks pakkumise eest, kui teo objektiks oli vedelkütus suures koguses või süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

§ 376². Kvaliteedinõuetele mittevastava vedelkütuse ebaseaduslik käitlemine

(1) Kvaliteedinõuetele mittevastava vedelkütuse ebaseadusliku tootmise, impordi, kaubanduslikul eesmärgil hoidmise, ladustamise või sellega kauplemise eest, kui teo objektiks oli kvaliteedinõuetele mittevastav vedelkütus suures koguses või süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.»;

33) paragrahvi 391 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «(1) Deklareeritava kauba toimetamise eest üle tollipiiri tollikontrolli eest varjatuna, sellest kõrvale hoidudes, kauba deklareerimata jättes, kaupa vale kaubakoodi või kirjelduse all deklareerides, võltsitud dokumente esitades või muul pettuslikul viisil toimides, kui teo objektiks oli kaup suures koguses või süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.»;

34) paragrahvi 393 lõikes 1 asendatakse sõna «tollisoodustusega» sõnadega «tollisoodustusega sisseveetud»;

35) paragrahvi 402 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu «kohustuse rikkumine» sõnadega «kui süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust»;

36) paragrahvi 424 tekstist jäetakse välja sõnad «samuti mootorsõiduki juhtimise üleandmise eest joobeseisundis isikule»;

37) paragrahvide 432 ja 433 lõikeid 1 täiendatakse pärast sõna «eest» sõnadega «isiku poolt, kellel on kehtiv distsiplinaarkaristus sellise üleastumise eest»;

38) paragrahvi 446 lõike 1 sanktsioonis asendatakse sõnad «kuni kolmeaastase vangistusega» sõnadega «kuni viieaastase vangistusega».

§ 30. Haldusõiguserikkumise, haldusaresti, vabadusekaotuse, meditsiinilise iseloomuga sunnivahendi, kehavigastuse, erikonfiskeerimise, ühiskonnaohtlikkuse, kriminaalseaduse ja kriminaalkoodeksi tähendus enne karistusseadustiku jõustumist kehtestatud seadustes

(1) Enne karistusseadustiku jõustumist kehtestatud seadustes kasutatud mõisted loetakse vastavateks mõisteteks karistusseadustiku tähenduses järgmiselt:

1) «haldusõiguserikkumine» mõisteks «väärtegu» vastavas käändes;

2) «haldusarest» mõisteks «arest» vastavas käändes;

3) «vabadusekaotus» mõisteks «vangistus» vastavas käändes;

4) «meditsiinilise iseloomuga sunnivahend» mõisteks «psühhiaatriline sundravi» vastavas käändes;

5) «kehavigastus» mõisteks «tervisekahjustus» vastavas käändes;

6) «erikonfiskeerimine» mõisteks «konfiskeerimine» vastavas käändes;

7) «ühiskonnaohtlik» mõisteks «õigusvastane» vastavas käändes;

8) «kriminaalseadus» ja «kriminaalkoodeks» mõisteks «karistusseadustik» vastavas käändes.

(2) Põhiseaduses kasutatavad mõisted «haldusõiguserikkumine» ja «haldusarest» on samatähenduslikud karistusseadustiku mõistetega «väärtegu» ja «arest».

§ 31. Seaduste terviktekstide avaldamine

Vabariigi Valitsus korraldab karistusseadustiku, kriminaalmenetluse koodeksi, apellatsiooni ja kassatsiooni kriminaalkohtumenetluse seadustiku, täitemenetluse seadustiku, karistusregistri seaduse, kriminaalhooldusseaduse, vangistusseaduse ja alaealise mõjutusvahendite seaduse, mille juures on eristatavalt tähistatud käesolevas seaduses sätestatud redaktsiooni jõustumise päev, avaldamise Riigi Teatajas kahe kuu jooksul pärast käesoleva seaduse jõustumist.

7. peatükk

VOLITUSSÄTTED JA SEADUSE JÕUSTUMINE

§ 32. Juhendite kehtestamine

- (1) Süütegude karistusseadustiku järgi kvalifitseerimise reeglid kehtestab justiitsminister.
- (2) Keskmise päevasissetuleku arvutamise, keskmisest päevasissetulekust mahaarvamiste tegemise, elatustaseme väljaselgitamise ning keskmise päevasissetuleku arvutamiseks ja elatustaseme väljaselgitamiseks vajalike andmete väljanõudmise, esitamise ja vormistamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.
- (3) Tervisekahjustuse kohtuarstliku tuvastamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

§ 33. Kriminaalkaristusest või haldusõiguserikkumise eest määratud karistusest vabastamise taotluse esitamise ja läbivaatamise tähtaeg

- (1) Käesoleva seaduse §-des 1, 2 ja 5 sätestatud alustel karistusest vabastamise taotlused esitab prokurör või haldusõiguserikkumise eest karistuse määranud või protokolliga koostanud asutuse ametnik maa- või linnakohtule nelja kuu jooksul, arvates karistusseadustiku jõustumisest.
- (2) Maa või linnakohus vaatab esitatud taotlused läbi kuue kuu jooksul, arvates karistusseadustiku jõustumisest.

§ 34. Karistusseadustiku ja karistusseadustiku rakendamise seaduse jõustumine

Karistusseadustik ja karistusseadustiku rakendamise seadus jõustuvad 2002. aasta 1. septembril.

Riigikogu esimees Toomas SAVI